

Kirjastojen rakenteellinen kehittäminen

Työryhmien yhteinen aloitusseminaari

[08/06](#)

Hankkeen työryhmät pitivät yhteisen aloitusseminaarin keskiviikkona 15.11.06. Seminaarin tavoitteena oli kertoa tähän mennessä tehdystä rakenteellisen kehittämisen valmistelusta ja etenemissuunnitelmista.

Tilaisuuden aloitti vs tieto- ja kirjastopalvelujohtaja **Heli Myllys** visioimalla *Mihin yliopistomme kirjastolaitos on matkalla?*. Kehyksen kirjastopalvelujen kehittämiselle luo yliopiston strateginen tavoite vakiinnuttaa asemansa Euroopan johtavien tutkimusyliopistojen joukossa. Esityksessään Myllys toi esiin mm. haasteita, joita kohtaamme matkalla kohti entistä vahvempaa ja vakaampaa tieteellisen tietopalvelun osaamis- ja palvelukeskittymää.

Samankaltaisia haasteita ja kehityssuuntia on havaittavissa myös muissa LERU-yliopistoissa, mikä käy ilmi kirjastojen omista strategisista linjauksista. Emme siis ole yksin.

Kuva: Mihin yliopistomme kirjastolaitos on matkalla?

Työryhmien puheenjohtajat avasivat esityksissään konsistorin elokuista päätöstä ja työryhmien toimeksiantojen tehtävämäärittelyä. Viime keväänä laaditut muistiot ja selvitykset ovat työryhmille tärkeää pohjatietoa ja nykytilanteen kuvausta. ”Nykyisyys on siis lähtökohta, mutta on hyvä muistaa, että nyt ei suunnitella tätä päivää, vaan tulevaisuutta”, korosti professori Eero Puolanne.

Työryhmien tehtäväkenttää kuvastaa alla oleva kuva. Kaikki työryhmät, joutuvat pohtimaan tila-, henkilöstö/palkka- ja aineistoratkaisuja ja -kustannuksia sekä yhteisiä tehtäviä kahden eri hallintomallin näkökulmasta.

Kirjastolaitoksen rakenteellinen kehittäminen

Kuva: Työryhmien yhteinen tehtäväkenttä

Rahoitusmallin suunnittelussa on pohdittava, millä tavalla sisäänrakennetut kirjastokustannukset vyörytetään eri tahoille kahdessa vaihtoehtoisessa hallintomallissa. Oleellista on myös säästöjen kotiuttamisen periaatteet, totesi dekaani Hannu **Niemi**.

Kirjastojen osaamiskartta ja sen hyödyntäminen uusien ja yhteisten tehtävien määrittelyssä on merkittävä osa henkilöstörakenteen suunnittelua. Tämä on työ, joka edellyttää kirjastoammatillista asiantuntijuutta. Kampuspalvelujen osalta **Puolanne** piti hyvin epätodennäköisenä, että niissä olisi eroja riippuen hallintomallista. Samoin tehtävät keskitettyjen palvelujen osalta ovat olennaisesti samat. Eroja tulee lähinnä töiden järjestelyissä.

Kirjastonjohtaja Päivi **Kaiponen** kertasi keskustakampuksen kirjastojen kehitysaskeleita 1990-luvulta tähän päivään. Kymmenen vuoden aikana on tapahtunut paljon ja vuosi vuodelta askeleet ovat vieneet lähemmäs kohti yhtä toiminnallista kokonaisuutta.

Keskustakampuksen työryhmän tehtävänä on vaiheistaa muutosprosessi nykyisestä tiedekuntapohjaisesta kirjasto-organisaatiosta yhdeksi toimintayksiköksi. Varadekaani Arto **Haapalan** johtaman työryhmän työskentely niveltyy kiinteästi päätöksenteko- ja rahoitusryhmän sekä henkilöstörakenneryhmän työskentelyyn. Tulevien tilaratkaisujen pikainen selkiytyminen vauhdittaisi ja konkretisoisi suunnittelua merkittävästi.

Työryhmien opiskelijajäsenet toivoivat, että uusia palvelu- ja toimintamalleja suunniteltaessa huomioidaan opiskelijoiden erilaiset opiskelukäytänteet. Käytänteet vaihtelevat jopa yhden tiedekunnan sisällä. Uudessa hallintomallissa on säilytettävä suora kontakti asiakaskuntaan. Käyttäjillä tulee

olla mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua päätöksentekoon. Lisäksi opiskelijat korostivat, että kirjastokustannukset tulee kohdentaa oikeudenmukaisesti ja siten ettei kirjastojen käytöstä rangaista.

Työryhmien tulevasta työskentelystä todettiin, että ylivoimaisesti suurin osa työstä tapahtuu työryhmän kokousten ulkopuolella kirjastoissa ja koordinointiyksikössä. Suurin osa työstä edellyttää kirjastoammatillista asiantuntijuutta etenkin henkilöstörakennemallin ja keskustakampuksen toiminnan suunnittelun osalta. Työryhmien tehtävänä on lähinnä ideoida ja ohjata prosessia niin, että kirjaston käyttäjien/maksajien näkökulma on riittävällä painolla kirjastoammatillisen pohdinnan rinnalla.

Tiedonkulun tärkeyttä eri tahoille pidettiin erittäin tärkeänä. Hankkeen aikana on säännöllisesti tiedotettava kaikille asianosaisille.

Käynnistynyt kolmivuotinen hanke on mittava ja haastava. Epäuskon hetkellä voimme valaa uskoa kykyihimme *Aleksis Kiven* sanoin:

*Hiiteen kaikki mielen mustuus,
me suoritamme itsemme tästä retkestä kuin enkelit.
Asiat käyvät hyvin, peijakkaan hyvin,
eikä yhtään syytä päätä kallistella.*

- Seminaarin esitykset ovat Almassa
  - Lib-foorumi (kirjastojen henkilökunnalle):
<https://alma.helsinki.fi/doclink/73057>
  - Rakenne (työryhmien jäsenille):
<https://alma.helsinki.fi/workgroup/70373>

*Teksti:
Tiina Äärilä
suunnittelija
kirjastopalvelujen koordinointiyksikkö
Helsingin yliopisto
tiina.aarila AT helsinki.fi
puh. 191 21776*

*Kuva:
Jussi Omaheimo
Opiskelijakirjasto
puh. 191 24040
jussi.omaheimo at helsinki.fi*